

Tror de på helvede, præst

Sognepræst og lærer ved FUV Lars Sandbeck

KD DEN 22/4 2023.

En dag til konfirmandundervisningen stillede en ung pige sin præst et godt spørgsmål. Hun ville vide, om Helvede findes. Og med Helvede tænkte hun ikke på en eller anden lidelsesfuld tilstand i dette liv: en svær depression, martrende skyldfølelser, voldsomme fysiske smerter, ekstrem fattigdom og så videre.

Hun talte ikke om et afmytologiseret, metaforisk ”helvede”, som vi vel alle kan blive enige om eksisterer, og som de fleste af os i kortere eller længere perioder har oplevet at befinde os i.

Nej, med Helvede tænkte hun på en evig fysisk eller åndelig tilstand i livet efter døden, hvor de ugudelige mennesker – som det hedder i folkekirkens lutherske bekendelsesskrift Den Augsburgske Bekendelse – skal ”pines uden ende”. Med et teknisk udtryk talte den unge pige altså om Helvede som en fremtidig eskatologisk realitet.

Konfirmanden troede ikke selv på et sådant Helvede. Faktisk var hun ikke engang sikker på, at der findes et liv efter døden, eller at Gud eksisterer. Så hun spurgte ikke ud af personlig frygt for, at der skulle vente hende eller hendes nærmeste en grufuld skæbne i den næste verden. Spørgsmålet var ikke stillet i eksistentiel alvor.

Men hun ville gerne vide, om det virkelig kan være rigtigt, at vi kristne – og i dette tilfælde hendes egen præst – tror på noget så modbydeligt som evig pine for alle de ikke-kristne i efterlivet.

Pigen var med andre ord interesseret i at finde ud af, om kristendommen er en lige så moralsk anstødelig religion, som hun frygtede, for i så fald ville hun ikke have noget med den at gøre. Hvis man som kristen skal tro på Helvede, kunne hun ikke være kristen. Til pigens store beroligelse svarede præsten klart og umisforståeligt: ”Nej. Jeg tror ikke på, at Helvede findes. Jeg tror, at Gud vil frelse alle mennesker.”

Episoden illustrerer meget godt en tendens blandt dele af nutidens distancerede og skeptiske folkekirkemedlemmer. De er ikke selv bange for Helvede, men de kan indimellem godt blive bange for, at vi i folkekirken tror på Helvede. Det er ikke, fordi de bekymrer sig særlig meget om, hvilke besynderlige kosmologiske forestillinger vi

som kristne gør os om tilværelsen, men de er bekymrede for, hvilken moral og hvilket menneskesyn kirken står for.

Helvedestroen handler nemlig også om, hvordan vi ser på os selv og andre. Hvis man virkelig kan få sig selv til at tro på, at andre mennesker – for eksempel den lokale grønthandler, ateisterne og et par af naboens irriterende unger – skal lide for evigt i Helvede, mens man selv spankulerer rundt i en ubekymret lyksalighedsrus i himlen, har man jo afsløret, at man er et ekstremt kynisk menneske, der åbenlyst elsker sig selv uendelig meget højere end sin næste. Man har afsløret, at ens personlige sjælefred ikke bliver forstyrret af andres lidelser, at man er i stand til at opnå individuel lykke på trods af andres ulykke, og at man er villig til for

evigt at give afkald på i princippet alle andre end sig selv.

Helvede er de andre, skrev filosofen Jean-Paul Sartre. De andre kommer i Helvede, hævdede kristne op igennem middelalderen og ind i moderne tid. Det er altid de andre, det går ud over, og det fornemmer nutidens skeptikere godt. Ligesom konfirmanden vil de ikke være med, hvis kirken implicit forkynder et så egoistisk, hensynsløst og kynisk menneskesyn.

Heldigvis rummer kristendommen også et mere moralsk ophøjet syn på mennesket. Det er det universalistiske menneskesyn, der hævder, at frelsen når ud til alle, fordi ubetinget alle mennesker har en så uendelig stor værdi i Guds øjne, at ingen af os kan undværes. Det er et menneskesyn, der tager sit udgangs

punkt i den kendsgerning, at Kristus steg ned på Jorden og helt ned i det værst tænkelige Helvede for at frelse de fortabte og opvække de døde.

Derfor vil et menneske, der virkelig er blevet frelst ved at blive som Kristus, naturligvis ikke kunne være lykkelig i himlen, hvis andre lider i Helvede. Er man blevet som Kristus, vil man i stedet opgive sin egen favorable position og stige ned for at lindre, trøste og om muligt bytte plads med de fortabte.

Så længe blot ét eneste menneske lider i Helvede, er der ingen beboere i himlen. Måske er det her, kirken skal starte samtalen om frelse og fortabelse med konfirmanden og de andre skeptikere.